

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 159

van **ANKE VAN DERMEERSCH**

datum: 25 januari 2023

aan **MATTHIAS DIEPENDAELE**

VLAAMS MINISTER VAN FINANCIËN EN BEGROTING, WONEN EN ONROEREND ERFGOED

Begroting - Impact stijgende rente

In de krant De Tijd verscheen een artikel waarin werd bericht over een rapport van de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven (CRB) waarin werd gesteld dat alleen Vlaanderen zijn begroting onder controle houdt omdat "enkel de Vlaamse overheid op termijn terug naar een evenwicht zou gaan". Dat is op zich een positief bericht, maar het artikel stelt ook dat wanneer er bespaard moet worden, het vooral bij de regio's is dat er ruimte gevonden kan worden.

1. Het begrotingsevenwicht werd door de Vlaamse Regering opgeschoven van 2024 naar 2027.

Welke garanties heeft de Vlaamse Regering ingebouwd in haar ramingen zodat dit evenwicht in 2027 wel degelijk bereikt wordt?

2. Het bereiken van het begrotingsevenwicht wordt gefaciliteerd door de inflatie waarbij er voor de Vlaamse overheid een inflatiebonus ontstaat. Deze bedraagt voor 2023 2041,2 miljoen euro. Bij afnemende inflatie neemt ook de inflatiebonus af.

In welke mate hypothekeert een afnemende inflatie dan het vooropgestelde evenwicht in 2027? Van welke inflatie werd uitgegaan bij het opstellen van de ramingen (Meerjarenraming) om tot een evenwicht te komen?

3. De Meerjarenraming voorziet nog steeds in een ESR-vorderingensaldo van 408,5 miljoen euro in 2027 (ESR: Europees Systeem van Nationale en Regionale Rekeningen).

Werden daarbij de oplopende uitgaven voor rente verrekend? We merken op dat, volgens de Meerjarenraming, de uitgaven voor rente van 394,61 miljoen in 2023 stijgen naar 999,67 miljoen in 2027 maar dat nu al 1,2 miljard wordt vooropgesteld.

Is dit verrekend?

4. Is het geen beleidsafweging geweest om de inflatiebonus te besteden aan het verminderen van het tekort waardoor er minder dient te worden geleend, en er dus minder uitgaven voor rente moeten worden voorzien?
5. Dreigt de Vlaamse Regering, nu er door de Europese Centrale Bank (ECB) van een structureel hogere rente wordt uitgegaan, niet ook slachtoffer te worden, net als de andere entiteiten van België, van haar tekorten door de oplopende uitgaven voor rente?
6. Is de minister het eens met de visie dat de oplopende uitgaven voor rente een koekoekseffect hebben, waarbij reguliere uitgaven worden geschrapt voor de rentekosten, en hoe denkt de minister de uitgaven voor rente te beheersen?

7. De nieuwe provisie van 1 miljard euro, bij Economie, voor leningen in het kader van de Oekraïne- en energiecrisis kunnen, bij realisatie, kasmatisch een bijkomend tekort geven van 1 miljard euro.

Hoe gaat dit bijkomend tekort verwerkt worden ESR-matig en in termen van aangroei van de schuld? Zal deze, gebeurlijke, uitgave het vooropgestelde evenwicht in 2027 niet hypothekeren en hoe kan dit voorkomen worden?

8. Wat is het standpunt van de minister over de suggestie van de CRB om bijkomende besparingen vooral in de regio's te zoeken? Is de minister van oordeel dat dit kan, dan wel dat Vlaanderen reeds zijn deel doet in de uitgavenbeheersing?

ANTWOORD

op vraag nr. 159 van 25 januari 2023

van **ANKE VAN DERMEERSCH**

1. Bij de begrotingsopmaak 2023 werd de ontwerpbegroting 2023 in meerjarig perspectief gekaderd. De meerjarenraming wordt elk jaar naar aanleiding van de begrotingsopmaak geëvalueerd en aangepast aan de gewijzigde omstandigheden. Bij de begrotingsopmaak 2023 werd de impact van de Oekraïne – en Energiecrisis voor een eerste maal doorvertaald in de meerjarenraming en bleek dat een evenwicht in 2024 niet meer haalbaar was. Naar aanleiding hiervan heeft de Vlaamse regering een bijkomend besparingstraject uitgetekend dat moet resulteren in een begrotingsevenwicht in 2027. Bij elke jaarlijkse update van de meerjarenraming zal dit traject naar een begrotingsevenwicht gemonitord worden.
2. De inflatieramingen die werden gehanteerd bij de meerjarenraming 2022-2027 zijn opgenomen in tabel 2.1 van de meerjarenraming. De uitleg bij deze tabel: "Het betreft de parameters van de Economische Begroting van 8 september 2022 (BO 2023) en van de Economische Vooruitzichten van 17 juni 2022 (meerjarenraming). De Economische Vooruitzichten van 17 juni 2022 werden door het Federaal Planbureau compatibel beschouwd met de Economische Begroting van 8 september 2022."

	BO 2023 (EB 9/2022)		2024	2025	2026	2027
	2022	2023				
CPI	9,4%	6,5%	1,80%	1,70%	1,60%	1,60%
GZI	9,1%	7,0%	1,80%	1,70%	1,60%	1,60%

Een afnemende inflatie leidt niet alleen tot minder ontvangsten maar ook tot minder uitgaven. Het gecombineerde effect wordt, samen met de gestegen groeiverwachting, elke keer becijferd in een begrotingsronde .

3. De geciteerde 999,67 miljoen euro betreft de rente op de directe schuld die wordt ingeschreven bij het beleidsdomein F&B. De 1,2 miljard bedraagt 1.281,013 miljoen om precies te zijn en betreft de rente op de totaal geconsolideerde schuld 2027. De 997,67 miljoen euro is dus een onderdeel van de 1.281 miljoen euro.
4. De inflatiebonus werd niet in extra uitgaven omgezet en resulteerde dus al in een verminderd tekort.
5. De schuld van de Vlaamse overheid is er gekomen door de opeenvolgende crisissen: na de bankencrisis volgde de Europese schuldencrisis, de coronacrisis en Oekraïne- en Energiecrisis. De regering heeft tijdens deze crisissen haar verantwoordelijkheid genomen ten aanzien van de gezinnen en de bedrijven en hiervoor ook schulden aangegaan. Door het begrotingstekort terug te dringen blijft de Vlaamse schuld echter beheersbaar.
6. Samen met het schuldcomité bekijk ik op basis van een onderbouwde studie wat de ideale schuldmix (vaste versus vlottende schuld) is. Bovenal blijft een beheersbare schuld door een terugkeer naar een begrotingsevenwicht het beste medicijn tegen oplopende rentetarieven.

7. In de algemene toelichting bij de begrotingsopmaak 2023 is hierover volgende duiding opgenomen:
- 5.5 ESR-correcties: Naar aanleiding van de energie- en Oekraïne-crisis wordt een provisie van 1 miljard euro ingeschreven. De provisie kan enkel toegekend worden voor het verstrekken van leningen wat een ESR-neutrale financiële verrichting is zonder impact op het vorderingensaldo. Daarom is een positieve ESR-correctie van 1 miljard euro ingeschreven. Er zal dus bij realisatie enkel een impact op de schuld zijn en de realisatie hypothekeert dus geenszins het ESR-begrotingsevenwicht in 2027.
 - 7.2.4 'samenvatting' en tabel 7.4 'geraamde evolutie van de geconsolideerde schuld in 2023'.
8. Vlaanderen doet op heden al zijn deel van de uitgavenbeheersing. Als ik het Vlaams begrotingstraject vergelijk met het normatief HRF-traject in nominale termen in het kader van de voorbereiding van het stabiliteitsprogramma 2022-2025 dan blijkt dat we voor 2024 en 2025 beter doen dan het aanbevolen traject.

Enkel in 2023 voldoen we niet aan het normatief traject, maar dat is te verklaren door de extra maatregelen in het kader van de energiecrisis. Die uitgaven worden door de Europese Commissie als eenmalige maatregelen beschouwd en tellen derhalve niet mee voor het structurele saldo waarnaar Europa kijkt.

<i>mio €</i>	2023	2024	2025
Bruto Binnenlands Product*	571.494	591.540	609.044
Vorderingensaldo VG	-1.943	-1.057	-1.170
Vorderingensaldo VG in % BBP	-0,34%	-0,18%	-0,19%
Genormeerd VS VG in % BBP (HRF)	-0,32%	-0,26%	-0,22%
VG t.o.v. HRF-traject	-0,02%	0,08%	0,03%